

Vergaderjaar 2013–2014

29 452

Tenuitvoerlegging van de tbs-maatregel

Nr. 168

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 maart 2014

Met deze brief informeer ik u over het aantal voorvallen van ongeoorloofde afwezigheid van tbs-gestelden en het aantal keren dat de regeling «één jaar geen verlof» is toegepast in 2013. Van ongeoorloofde afwezigheid is sprake als een tbs-gestelde met dwangverpleging zich niet houdt aan de afspraken die in de voorbereiding van de verlofverlening zijn gemaakt en zich bijvoorbeeld te laat terug meldt in het Forensisch Psychiatrisch Centrum (FPC). Een ongeoorloofde afwezigheid is wezenlijk anders dan een ontvluchting. Bij ongeoorloofde afwezigheid heeft de tbs-gestelde immers al een verlofmachtiging, die op de voorgeschreven wijze is verleend, met positief advies van het Adviescollege Verloftoetsing tbs (AVt). Van een ontvluchting is sprake als een tbs-gestelde zich zonder toestemming begeeft buiten een beveiligd gebouw of terrein. Er zijn in 2013 geen ontvluchtingen geweest.

In 2013 was er 35 maal sprake van een ongeoorloofde afwezigheid. Dit is een daling ten opzichte van 2012, toen zich 56 ongeoorloofde afwezigheden voordeden. Alle tbs-gestelden zijn weer terug. In 22 gevallen was dat binnen 24 uur. Tijdens twee ongeoorloofde afwezigheden is een strafbaar feit vastgesteld¹, waarvoor beide personen zijn aangehouden en in voorlopige hechtenis zijn gesteld. Het verlof is van rechtswege vervallen.

De regeling «één jaar geen verlof» is 21 maal toegepast in 2013, waarvan de verlofmachtiging 14 maal van rechtswege is vervallen wegens een ongeoorloofde afwezigheid. In de overige zeven² gevallen was sprake van een strafbaar feit, al dan niet tijdens het verlof.

¹ 3 januari 2013 poging overval, te Rotterdam; 25 augustus 2013 belaging, te Venray.

² Het gaat hier om de eerder genoemde recidives. De overige incidenten betreffen (winkel)diefstallen, bezit van verboden middelen en enkele incidenten binnen het FPC.

Analyse ongeoorloofde afwezigheid

Hieronder zijn de absolute aantallen per FPC in 2012 en 2013 weergegeven, inclusief het percentage ongeoorloofde afwezigheden ten opzichte van het aantal verlofmachtigingen waarover een kliniek in een bepaald jaar beschikt. De cijfers tonen een gelijkmatige verdeling over de FPC's. Het aantal ongeoorloofde afwezigheden als percentage van het landelijke aantal machtigingen komt in 2013 uit op 2,98 procent, wat historisch gezien een goed resultaat is. Alleen in 2009 was dit percentage lager. Het percentage van 2013 past in de stabiele trend van de laatste vijf jaar, waarin het percentage schommelt rond de drie procent. In 2003 was het percentage nog ruim tien procent. Afgezet tegen de circa 70.000 verlofbewegingen binnen de machtigingen die jaarlijks worden gepraktiseerd vormt het aantal ongeoorloofde afwezigheden een half promille.

FPC	2012	% ¹	2013	% ¹
Oostvaarderskliniek	3	2,61	2	1,77
Veldzicht	9	6,98	3	2,52
De Rooyse Wissel	9	7,38	6	4,44
Kijvelanden	4	3,81	3	3,53
Oldenkotte	5	5,49	4	5,00
H. van der Hoevenkliniek	2	1,53	2	1,34
Pompestichting	5	3,29	6	4,69
Dr. S. van Mesdag	9	6,08	4	2,50
2landen	0	0,00	0	0,00
GGZ Drenthe	0	0,00	0	0,00
Woenselse Poort	4	5,88	4	8,57
Inforsa	0	0,00	0	0,00
Hoeve Boschoord	6	6,00	1	1,01
Totaal	56		35	

¹ Het aantal OA's is afgezet tegen het aantal machtigingen waar een FPC over beschikt.

Twee klinieken scoorden met name in de eerste helft van vorig jaar relatief hoog op het aantal ongeoorloofde afwezigheden. Zij zijn hier halverwege 2013 op aangesproken en hebben passende maatregelen genomen.

Eén-jaar-geen-verlof

Sinds 1 januari 2011 wordt aan tbs-gestelden die hetzij uit begeleid verlof hetzij onbegeleid langer dan 24 uur ongeoorloofd afwezig zijn geweest één jaar geen verlof verleend, tenzij zwaarwegende persoonlijke omstandigheden zich daartegen verzetten³. Ook tbs-gestelden die door het OM als verdachte zijn aangemerkt van een strafbaar feit waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten krijgen een jaar geen verlof. In 2013 is de maatregel bij 21 tbs-gestelden toegepast. Van de 21 tbs-gestelden waren er 14 gerelateerd aan een ongeoorloofde afwezigheid en zeven als gevolg van een verdenking van een strafbaar feit. In 2011 en 2012 werd de maatregel één-jaar-geen-verlof respectievelijk 18 en 29 maal toegepast.

Tot slot

De laatste tien jaar is het aantal ongeoorloofde afwezigheden ten opzichte van het aantal lopende verlofmachtigingen fors gedaald. Deze ontwikkeling heeft zich de laatste jaren gestabiliseerd. Hier blijf ik met de FPC's aan werken. Recent is de Verlofregeling TBS aangepast, hiermee wordt meer uniformiteit en doelmatigheid verkregen in de procedure voor het aanvragen van verlof. Er wordt een scherpere focus gelegd op de opbouw

³ Deze uitzondering op de regel kan toegepast worden in geval van ongeoorloofde afwezigheid bij onbegeleid verlof met zes overnachtingen, transmuraal verlof en proefverlof.

van het resocialisatietraject en het risicomanagement. Tevens wordt hiermee in het slachtofferonderzoek een verdiepingsslag behaald. Ik wil er tot slot op wijzen dat de verlofpraktijk ten principale is bedoeld als toets om te kijken welke vaardigheden betrokkene heeft, hoeveel vrijheid betrokkene aan kan en hoeveel verantwoordelijkheid betrokkene kan nemen om normaal te functioneren in de maatschappij. Het verlof is een cruciaal onderdeel van de resocialisatie van tbs-gestelden.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
F. Teeven